

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 lei pe an.
C-TUL CASEI DE PĂSTRARE POSTALE Nr. 10025.

A PARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.
C-TUL CASEI DE PĂSTRARE POSTALE Nr. 10025.

Spriginirea culturii și preparării inului și cânepii din partea statului.

Cultura inului și cânepii a fost odinioară foarte înfloritoare și la românii

noștri, pe când încă se puneau temeiurile pe o pânză sănătoasă și durabilă, cu care se îmbrăca țeranul și pânza de bumbac nu a început încă a o înlocui. Pe atunci aproape fiecare satean avea o bucățică din locul lui sămănat cu in

sau cânepă, ear' femeia lui harnică știa cum se prepare fuiorul și în nici o casă nu lipsea răsboiul de țesut. Au fost timpuri, când și femeia lua parte la munca bărbatului, pentru a spori veniturile familiei din care și ea făcea parte.

O îngropăciune în Veneția.

Am zis: au fost timpuri, căci astăzi în cele mai multe case țărănești nu mai auzim șomotoasa meliță și sprintena suveică, ci pânza se cumpără din oraș gata și dacă econoama are lipsă de vre-un caer de in sau cânepă îl cum-

pără earăși gata dela streine, care nu s'au lăsat de obiceiul vechiu, strămoșesc.

Pe când industria preparării cânepii era atât de răspândită încât se și exporta în țeri străine, astăzi acest export lăncezește cu totul, ear' ce pri-

vește inul el nu se cultivă și prepară în măsură mai mare, decât pentru a acoperi trebuințele din lăuntru. Și totuși cultura și prepararea acestor două articole este foarte rentabilă.

Ministrul nostru de agricultură con-

știu de însemnătatea, ce o pot avea aceste două plante pentru înmulțirea isvoarelor de câștig pentru agricultori, a sprijinit prin mijloace bănești promovarea acestor culturi în timpul din urmă și acuma a pregătit un proiect de lege, care credem că va lua ființă în timpul cel mai apropiat și prin care se speră că cultura și prepararea inului și cănepei va lua un avânt deosebit, atât la micii cât și la marii cultivatori.

Acest proiect de lege dimpreună cu o circulară explicativă au fost trimise tuturor societăților de agricultură pentru a-și face observațiunile și noi numai bucura ne putem de grija ce poartă guvernul și pentru prosperarea breslei agricultorilor, care este temelie patriei noastre.

Proiectul de lege se bazează pe următoarele principii:

1. Acele însoțiri, întreprinderi și societăți pe acții, cari înființează stabilimente mai mari, corăspunzătoare cerințelor moderne, pentru prelucrarea cănepii și inului și cari își procură materialul brut necesar dela micii proprietari, primesc din suma speselor de zidire și arangiere a acelor până la 50%, și cel mult 75.000 cor. împrumut de stat fără interese, pe care apoi după 10 ani, în decurs de 15 ani au a'î replăti.

2. Însoțiri, cari înființează ateliere mai mici, primesc un ajutor de stat

până la 50.000 cor., care însă, dacă majoritatea acționarilor o formează proprietarii mici, nu-l mai replătesc.

3. Dacă comunele, însoțirile comunale și cercurile proprietarilor înființează topitoare, primesc ajutor de stat până la 5000 cor., fără să-l mai replătescă; sunt însă obligate se asigure procurarea moșiei, a atelierului și a celorlalte necesare.

4. Dacă întreprinderea se sistează sau dacă instalațiunile se întrebuințează spre alte scopuri în cursul celor 25 de ani dintâiu, atunci ajutorul de stat trebuie să fie replătit.

5. Ajutoarele și împrumuturile se dau după cercetarea oficioasă și după arangierea atelierelor.

6. Numai produs ungar este admis pentru prelucrare.

7. Atelierele stau sub supraveghierea ministrului.

8. Mașinile necesare să fie fabricațiune ungară.

Din extrasul acesta scurt al proiectului de lege putem să ne convingem cât de mari faloase pot trage cultivatorii nostri, și deoare-ce sunt multe regiuni populate de români, cari au pământuri potrivite pentru cultura inului și cănepei, îndemnăm pe cărturarii nostri a se interesa de acest lucru și a nisui a iniția însoțiri pentru cultura și prepararea inului și cănepei.

DIN LUME

Boala Papei. Se părea, că Papa a învins moartea. Sâmbătă și Duminecă Papa se simțise așa de bine, încât speranțele erau mari, că Papa va rămânea încă mult timp în viață. Luni starea Papei s'a agravat din nou, așa că era în culmea pericolului. Medicii au abzis de ori-ce speranță. Papa își perde din când în când conștiința. Mânile și picioarele îi sunt umflate. Puterile îi scad continuu. Catastrofa poate veni în fiecare clipă.

Turburări sângeroase la Oradea. Duminecă deputatul kossuthist radical Béla Barabás a fost la Oradea, unde a ținut un discurs alegătorilor sei. Cu ocaziunea aceasta s'au întemplat scene sângeroase. Poporul adunat, agitat și de socialiști, a fost contra lui Barabás și contra obstrucției în dietă. Barabás nu și-a putut termina discursul. Alegătorii »liberali« și »kossuthiști« s'au luat la bătae. Polițiștii s'au năpustit asupra mulțimei pentru a o împrăstia. Două companii de soldați au venit să facă ordine. Au fost răniți greu 7 polițiști, 6 cetățeni și 4 soldați. Peste 100 persoane au fost rănite mai ușor. S'au făcut multe arestări. Liniștea s'a restabilit abia la miezul nopții. Barabás a dispărut dinaintea poporului și a plecat imediat la Budapesta.

În ședința de Luni a dietei au vorbit despre scandalul dela Oradea-mare deputații Barabás, Komjathy și Olay. Ministrul president Khuen a răspuns, că nu a avut știre prealabilă

FOIȚĂ

MĂNĂSTIREA ARGEȘULUI

(Urmare și fine).

Manea mi-o vedea
Inima-i plângea.
Și ear' se închina
Și ear' se ruga:
»Sufă, Doamne-un vânt,
Sufă-l pe pământ,
Paltini să îndoaie,
Brazii să despoae,
Munții să răstoarne,
Mândra să-mi întoarne,
Să mi-o 'ntoarne 'n cale,
S'o ducă de vale!«
Domnul se 'ndura
Ruga-i asculta
Și sufla un vânt,
Un vânt pe pământ
Care vijia,
Paltini îndoaia
Brazii despoia,
Munții răsturna,
Dar' cât ce sufla
Mândra n'o opra

Ea mereu venea,
Pe drum șovăia,
Și s'apropia,
Și, amar de ea!
Eat-o c'ajungea!

IV.

Ear' cei meșteri mari,
Cei nouă zidari,
Cât o și zărea,
Toți înveselea.
Ear' Manea turba
Mândra-și săruta,
In brațe-o lua,
Pe șchele-o urca
Și 'n zid o punea
Și îi tot zicea:
»Stăi, mândruța mea,
Nu te spăric,
Că vrem să glumim
Și să te zidim!«
Mândra mi-l credea
Și vesel rîdea.
Ear' Manea ofta
Și se apuca
Zidul de zidit,
Visul de 'mplinit.
Zidul se suia

Și o cuprindea
Pân' la gleznișoare,
Pân' la pulpișoare.
Ear' ea, vai de ea!
Nici că mai rîdea,
Ci să spăria
Și mereu zicea:
»Manole, Manole,
Meștere Manole,
Ajungă-ți de șagă,
Că nu-i bună, dragă!
Manole, Manole,
Meștere Manole,
Zidul rîu mă strînge,
Trupușoru-mi frîngel!«
Ear' Manea tăcea
Și mereu zidea.

Zidul se suia
Și o cuprindea
Pân' la gleznișoare,
Pân' la pulpișoare,
Pân' la costișoare,
Pân' la țîțișoare.
Dar' ea, vai de ea!
Nici că mai rîdea,
Ci mereu plângea
Și mereu zicea:

»Manole, Manole,
Meștere Manole,
Zidul rîu: mă strînge
Trupușoru-mi frîngel!«
Ear' Manea tăcea
Și mereu zidea.

Zidul se suia
Și o cuprindea
Pân' la costișoare,
Pân' la țîțișoare,
Pân' la buzișoare,
Pân' la ochișori,
Pân' la perișori,
Incât, vai de ea!
Nici să mai zărea,
Ci se auzea
Din zid că zicea:
»Manole, Manole,
Meștere Manole,
Zidul rîu mă strînge,
Vieța mi-se stîngel!«

V.

Pe Argeș în jos,
Pe un mal frumos,
Negru Vodă vine
Ca să se închine

despre adunare și a promis că va deschide o anchetă.

Dl Sturdza și Goluchowsky.

Ziarele din Viena și Budapesta aduc știrea, că trecând spre Karlsbad, dl Sturdza, prim-ministrul României, s'a oprit la Viena, unde contele Goluchowsky a făcut o vizită dlui Dimitrie Sturdza. Cei doi bărbați de stat au conferit aproape o oră.

Benjamin Kállay ministrul comun al finanelor a încetat din viață

Luni la orele 12 $\frac{1}{2}$ din zi, după un morb lung, în etate de 64 ani.

A servit ca ministru comun de finance din 1882 încoace adecă 21 ani.

Visita presidentului Loubet la Londra

Luni a fost la Londra presidentul Franței Loubet, ca să întoarcă visita, ce o făcuse nu de mult regele Eduard VII. la Paris. La prânzul de gală, ce s'a dat cu această ocaziune, regele Eduard a ținut un toast, în care arată sentimentul prietenesc al Angliei față de Franța și necesitatea, de a fi Franța cel mai bun vecin al Angliei. Presidentul Loubet a răspuns în toastul său, că visita, ce a făcut-o regele Eduard la Paris, va contribui mult la apropierea între cele 2 națiuni, francesă și engleză, spre binele comun și asigurarea păcii universale.

Revoluție în Persia.

Din Teheran se comunică că Kurzii din provincia Ardebil sunt în plină revoltă. Ei au ocupat toate căile de comunicațiune, jefuesc, iau prizonieri pe cetățeni și pe străini, nu-i eliberează decât

în schimbul unei sume de bani. În mai multe orașe se pregătesc mișcări contra Șahului. Marele Musheid (șeful bisericii persane) e în capul mișcării revoluționare.

Dela Asociațiune.

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de *învățător (învățătoare) ordinar* și a postului de *învățătoare suplentă pentru lucrul de mână* la școala civilă de fete a Asociațiunii se publică concurs.

I. Doritorii (doritoarele) de a ocupa postul de *învățător (învățătoare) ordinar* au să presinte comitetului Asociațiunii (Sibiu str. Morii nr. 8) următoarele documente:

1. atestat de botez;
2. document despre calificațiunea cerută prin legea statului, având preferință ceice au calificațiune specială pentru limbi și istorie (nyelv és történettudományi szakcsoport);
3. arătarea despre studiile pregătitoare și ocupațiunea de până acuma;
4. să dovedească, că posed perfect limba română în vorbire și scriere;

Concurentul (concurenta) ales va avea să observe dispozițiunile statului de organizare al școlii.

Învățătorul ordinar, până când e provisor, primește salar anual K 1400— solvit în rate lunare anticipative și K 300— bani de cuartir, solviți în 4 rate trilunare ear' devenind definitiv primește salar anual K 2000—, bani de cuartir K 600—, 5 cuincuenale a K 200— și drept de pensiune dela stat, unde va solvi taxele prescrise;

Învățătoarea provisorie primește salar anual K 800— și întreagă întreținerea în internatul școlii, ear cea definitivă primește salar anual K 1200— întreagă întreținerea în internat, cuincuenale și drept de pensiune ca învățătorul. Învățătoarea, locuind în internat, va avea să dea directoarei mână de ajutor la agendele internatului.

II. Doritoarele de a ocupa postul de *învățătoare suplentă pentru lucrul de mână* au să înainteze:

- a. atestat de botez;
- b. document despre calificațiunea cerută prin legea statului pentru ocuparea posturilor de învățătoare la școlile civile;
- c. arătare despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de până acum;
- d. atestat despre cunoștința în teorie și în praxă a lucrului de mână;
- e. să dovedească, că vorbesc bine românește și ungurește, eventual și nemțește.

Vor fi preferite acele concurente, cari — pe lângă calificațiunea din lucrul de mână — mai au calificațiune și din oare-care categorii de studii, îndeosebi din grupul limbilor.

Învățătoarea suplentă primește o remunerațiune anuală de K 600—, solvită în rate lunare anticipative, și întreagă întreținerea în internat.

Învățătoarea angajată va avea să dea directoarei mână de ajutor la agendele internatului.

Terminul de concurs expiră la 15 August a. c. st. n.

Posturile sunt a să ocupa cu 1 Septembrie a. c. st. n.

Sibiu, din ședința dela 2 Iulie 1903 a comitetului central al Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român.

Iosif St. Șuluțu.

Dr. I. Beu,
secretar II.

La cea mănăstire,
Falnică zidire,
Mănăstire 'naltă
Cum n'a mai fost altă.
Domnul cum sosea
Și la ea privea,
Mult se 'nveselea
Și astfel graia:
'Voi, meșteri zidari,
Zece meșteri mari,
Să-mi spuneți cu drept,
Cu mâna pe pept,
De-aveți meșterie
Ca să-mi faceți mie
Altă mănăstire
Pentru pomenire
Mult mai luminoasă
Și mult mai frumoasă?
Eară cei zidari,
Zece meșteri mari,
Cum sta pe grindis
Sus pe coperiș,
Vesel se mândrea
Și astfel răspundea:
'Ca noi meșteri mari,
Cafe de zidari,
Alții nici că sunt
Aici pe pământ.

Află că noi știm
Ori când să zidim
Altă mănăstire
Pentru pomenire
Mult mai luminoasă
Și mult mai frumoasă!

Domnu-i asculta
Și pe gânduri sta
Ș'apoi crunt rîdea
Ș'apoi porunca
Șchelele se strice,
Scări să le ridice,
Și pe cei zidari,
Zece meșteri mari,
Să mi-i părăsească
Ca să putrezească
Colo pe grindis
Sus pe coperiș.

Eară cei zidari,
Zece meșteri mari,
Nici că se perdea,
Ci se sfătuia
Ș'apoi își făcea
Aripi sburătoare
De șindili ușoare,
Ș'apoi le 'ntindea

Si 'n văzduh sărea,
Dar' pe loc cădea,
Și unde pica
Piatră se făcea.

Ear' bietul Manole,
Meșterul Manole,
Tocmai când cerca
De-a se arunca,
Eată c'auzea
Din zid că eșia
Un glas nădușit,
Un glas mult iubit
Care tot gemea
Și astfel tot zicea:
'Manole, Manole,
Zidul rău mă stringe,
Trupușoru-mi frînge.
Vieța mi-se stînge!
Cum o auzea,
Manea 'ncremenea,
Mințile-ș perdea,
Ochi-i se 'nvălea
Lumea se 'nvîrtea,
Norii se 'nvîrtea
Și de pe grindis,
De pe coperiș
Manea jos cădea!

Ear' unde cădea
Ce se mai făcea?
O fântână lină
Cu apă puțină,
Cu apă sărată,
Apă lăcrămată!

(Din colecția Alexandri).

O îngropăciune în Veneția.

(Vezi ilustrația).

Trist ni-se presintă un conduct funebru ce trece prin stradale orașelor noastre, dar' o impresiune și mai duroroasă ne produce un conduct de acesta în Veneția, unde canalele de apă țin locul stradelor noastre. Liniștea ce domină acel oraș te înduioșează și mai mult. Corpul neînsuflețit a celui mai tinăr vlăstar al familiei este dus pe barca căptușită cu negru la repausul etern, la țărmul lagunei ce se vede în depărtare. Triști sunt toți, dar' bunica cu deosebire ar fi bucuroasă să fie în locul nepotului său, care tinăr, voinic promitea a deveni un om de treabă și sprijin familiei lor.

PENTRU ECONOMI

Floarea soarelui.

Floarea soarelui este o plantă, căreia îi dăm prea puțină atenție, deși ea ne aduce o mulțime de foloase, ca puține alte plante cultivate. Ea merită a fi sămănată în măsură mai mare și nu numai ici-colea imprăștiată printre cucuruz (porumb). În prima linie ar trebui să fie plantată în număr cât de mare înaintea stupilor, deoarece puține plante dau o recoltă atât de îmbelșugată pentru miere și ceară albinelor, ca floarea soarelui. Semințele ei dau un nutreț excelent păsărilor de casă. Ouăle lor devin mai mari și mai numeroase; păsările însăși se îngrășe mai repede și penele lor capătă un luciu frumos. Uleiul câștigat din semințele floarei soarelui, dacă se curăță, este foarte bun și gustos pentru mâncare; îl putem folosi și la ars și se întrebuintează cu mult succes la fabricarea săpunului. Săpunurile de toaletă așanumite de »glicerină« sunt mai toate fabricate cu ulei de sămână de floarea soarelui. Semințele tescuite ne dau turte, care pentru îngrășatul vitelor întrec turtele de semințe de in. Foile verzi ale acestei plante culesse și uscate, apoi tocate și amestecate cu tărâțe dau un nutreț excelent pentru vacile cu lapte. Cotoarele lemnoase dau pentru localitățile lipsite de lemne un material prețios pentru foc. În fine floarea soarelui mai are și darul că pe unde este plantată în măsură mai mare, însănătoșează clima și frigurile de prin locurile băltoase se reduc mult, dacă nu dispar chiar cu desăvârșire.

Cu toate aceste foloase multe, floarea soarelui nu se cultivă în mare afară de Rusia și China. Floarea soarelui se mulțumește și cu un pământ mai sêrac și pentru cultura ei în mare o sămănam în rînduri de circa 80 centimetri îndepărtate unul de altul. În rînd sămănam tot la 50 ctm. depărtare câte-va boabe de sămână. Toate lucrările de întreținere nu constau din altceva decât a săpa de 2—3 ori plantele și a le rări ca să nu stea prea dese, căci altfel se prea lungesc în sus și în fine vom rupe din lăstarii laterali cu florile lor, așa ca pe o plantă să nu lăsăm mai multe decât 3—4 flori.

Floarea sau mucezeala la vin.

Pentru a împedea ca vinul să prindă floare sau mucigaiu în buți vom proceda în următorul mod: Disolvăm (topim) în 100 părți parafină topită 2 părți acid salicilic (din apotecă). În aceasta muiem apoi bețișoare de 1½ ctm. lungime și 2 milimetri grosime; și bucățele de dopuri de plută putem folosi. După-ce s'au ricit aruncăm aceste bețișoare pe vin; ele să vor imprăștia pe suprafața lui și împedecă astfel formarea mucezelei. Dacă vinul are deja floare, atunci turnăm cu grijă peste el ceva spirt de vin. Floarea sau mucezeala va fi distrusă de acel spirt, ear' bețișoarele susamintite vor împedea formarea ei.

Medicul casei.

Insomnia.

Insomnia (lipsa de somn) se ivește adese-ori la persoane, care au trecut peste vre-o boală grea; se mai produce prin abus de beuturi alcoolice, fumat prea mult, viață desfrănată, oboseală prea mare spirituală și chiar corporală precum și unele boale neuroase. Pentru vindecarea acestei suferințe să nu se dedea omul cu narcotice, adecă medicamente care produc somnul în mod artificial, fiindcă corpul se dedă iute cu ele și în urmă nu mai au nici un efect. Cel mai bun mijloc este ca după boale mai ușoare să căutăm a întări corpul în general și a înlătura cauzele, cari produc insomnia. Când insomnia a provenit din încordarea prea mare a creierului, mijlocul cel mai bun este mișcarea regulată în aer liber, plimbări, gimnastică, aer curat de munte și reținerea totală dela munca cu creeri.

Contra bătăturilor (ochi de găină).

Când ne culcăm luăm o lămâe și tăiem o felie rotundă în miezul ei, curățim coaja și punem felia aceasta pe bătătură legându-o astfel ca toată noaptea să stea pe ea. A doua zi vom putea smulge bătătura cu virful unui cuțitaș (briceag).

Se mai poate întrebuinta și un fir (câțel) de usturoiu (aiu) bine pisat și amestecat cu oțet. Alifia aceasta o punem mai multe zile de-arîndul peste noapte pe bătătură care în curînd se moaie și dispăre de sine singură.

PENTRU MESERIAȘI

Pentru fântânari. În fântâni adânci se adună de multe-ori niște gaze otrăvitoare pentru ori-ce ființă viețuitoare prin urmare și pentru om dacă le respiră. Fântânarii, cari au a curăți fântâni sau a face ceva reparaturi în ele, trebuie să se îngrijească a îndepărta aceste gaze înainte de a se cobori în fântână, altcum se expun a se îneca în aerul înăbușitor ce s'a strîns acolo. Pentru a face ca aceste gaze să se ridice în sus și să facă loc aerului curat, turnăm pe părțile fântânii apă ferbinte. Vaporii (aburii) de apă ce se formează se ridică în sus și iau cu sine și gazele vătămătoare. Un mijloc mai simplu de a ajunge tot la același rezultat este, că luăm o umbrelă (ploier, cort) deschisă cu mânerul în sus și cu ajutorul unei sfori legată de el îl lăsăm în fântână trăgînd umbrela repede în sus și lăsându-o earăși în jos; repeșind aceasta de mai multe-ori, în scurtă vreme aerul din fântână va fi renoit. Modul acesta de a îndepărta gazele vătămătoare din fântâni este cu atât mai recomandat, cu cât o umbrelă și o sfoară putem ușor a avea ori-și-unde la îndemână.

Cleiu pentru muște. 2 părți colofoniu și 8 părți ulei de in de culoare deschisă se

topesc laolaltă pe un foc domol și apoi se mai amestecă cu 1 parte miere. Cu amestecul acesta ungem fâșii de hârtie, care mai întâiu le-am muiat în o soluțiune de peatră acră (Alaun) și apoi le-am uscat.

Advocatul poporului

Cine e proprietar mic? Camera de comerț și industrie din Budapesta s'a adresat ministrului de comerț cu întrebarea, că cine anume este mic proprietar de pământ. Ministrul a răspuns că ori-ce econom a cărui proprietate nu trece peste 100 jugere catastrale, este proprietar mic.

Competențele casei de ajutoare a bolnavilor ce ar fi restante, femeile nu sunt obligate a le răspunde pentru bărbații lor. (Ord. ministr. de comerț nr. 31311 din 28 Maiu 1903).

Pălărierii și neguțătorii cu pălării au dreptul a vinde și căciuli de pele pregătite de cojocari, fără a avea nevoie de o îngăduință deosebită. (Ord. ministr. de comerț nr. 75748 din 1902).

Pentru femei.

Apa pentru spălat rufe.

Nu ori-care apă este bună pentru spălat rufe; cu cât e mai curată, adecă mai lipsită de materii streine, cu atât este mai potrivită pentru spălat. Cea mai curată apă ce o găsim în natură este apa de ploaie și cea din zăpadă, apoi vine apa împede din riuri și pârăe precum și apa moale de isvor. Apa tare de isvor conține săruri calcaroase (de var), care face ca săpunul să nu se poată topi și formează cu el un corp, care să întărește și se așează în formă de fulgi pe rufe de spălat, așa că în loc să le curățe, le murdărește și mai mult.

Apa care nu este bună pentru spălat rufe din cauza varului, ce conține, o putem face se devie proprie (potrivită) dacă o ferbem sau dacă câțva timp înainte de întrebuințare îi adăogăm ceva sodă și o lăsăm să stea până-ce s'a limpezit. Un adaos de cel mult ¼ klgr. soda pentru un hectolitru (100 litri) apă este de regulă îndeajuns pentru-ca apa să o putem folosi după 12 ore.

Sirop de smeură.

Se iau trei părți zamă de smeură stoarsă și strecurată ca pentru dulceață, 2 părți de zahăr și se pune să se topească zahărul, apoi să iuțește focul ca să se lege, punînd în cursul legării ceva zamă de lămâie. Rîcîndu-se siropul se strecoară printr'o cârpă deasă în sticle, sau printr'o pâlnie (Trichter) de hârtie sugătoare, după care se astupă bine.

NOUȚĂȚI

Avis abonaților noștri.

Cu numărul prezent intrăm în al doilea semestru al foii noastre pe anul 1903. Rugăm pe d-nii abonați să grăbească cu renoirea abonamentului pe a doua jumătate a anului, care este numai 1 fl. (2 cor.), trimițându-ne și suma ce ne datorează până acum. Numai astfel vom putea expeda și noi foaia regulat și mai departe.

P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp al Aradului a plecat cu trenul accelerat de Duminecă dimineața la Reichenhall, unde va sta pentru a se recrea o lună de zile.

Instalarea episcopilor gr-cat. din Oradea și Lugoj. P. S. Sa episcopul Dr. Demetriu Radu, ales episcop la Oradea-mre, va fi instalat în noul scaun episcopesc în 2 August n. a. c. (ziua de Sf. Ilie), ear' instalarea P. S. S. episcopului Dr. Vasile Hossu la Lugoj în 26 Iulie n. a. c.

Dr. Aurel Vlad în dieta ungară. În decursul debaterii asupra programului guvernial nou alesul deputat al cercului Dobra, Dr. Aurel Vlad, a declarat în ședința de Mercuria trecută, că ia cuvântul în numele unui partid, care de mult nu a fost reprezentat în parlament. (Strigări: nu va exista nici-odată așa un partid). Alegerile viitoare vor arăta, că Românii vor intra în parlament ca un partid de 18—20 membri, facă Ungurii ce vor vrea. Apoi a expus plângerile Românilor privitoare la politica guvernului, îndeosebi a urgentat reforma electorală cu privire la naționalități; a discutat chestia bancrotului parlamentar, care va urma fiind-că afară de partidul liberal nu există alt partid capabil de guvernare și pe de altă parte fiind-că legea naționalităților nu se aplică. La exclamarea dep. N. Bartha, că aceasta lege ar fi creat abia naționalitățile, Dr. A. Vlad a replicat: Pe noi ne-a creat D-zeul. La aceasta i-a răspuns dep. E. Bartha: D-zeu de sigur a regretat aceasta. Dr. A. Vlad a adresat primului-ministru întrebarea, dacă este decis a aplica legea naționalităților și probează apoi, că Românii au dreptul a se organiza ca partid. Dr. Vlad a accentuat, că a fost cea mai mare volnicie a guvernului de a disolva partidul român. În fine a declarat, că nu aproabă obstrucția, dar' nu are în guvern încredere și nu ia la cunoștință programul. Discursul dep. Vlad a fost des întrerupt de strigătele deputaților unguri. Presidentul camerei a trebuit să îndrumeze de mai multe ori camera la ordine.

Reserviștii de întregire și manevrele din est an. Administrația armatei a ordonat, ca rezerviștii de întregire să nu fie chemați la manevre în lunile când se face secerișul, ear' cei cari au fost deja chemați, să se concedieze

Peregrinaj la mănăstirea Bodrog. Intelligința română din Caransebeș a luat lauda-

bila hotărîre de a aranja în fiecare an, în Dumineca înainte de Sfântă-Măria-mare un peregrinaj la mănăstirea românească Bodrog cu credincioșii bisericii noastre, pentru ai detrage dela peleginajii la biserici străine cum este la Radna-Lippa.

Accident cu balonul. Vestitul aeronaut brasilian Santos Dumont, a fost Duminecă în mare pericol. Dinsul voia să facă după amiazi o călătorie cu balonul. Abia s'a ridicat însă balonul dela pământ, când motorul s'a aprins. Santos-Dumont a stîns focul și s'a coborît imediat cu balonul pe o corabie de pe riul Seina. Astfel a scăpat cu viață.

Noua lege militară. »Reichswehr« din Viena spune, că noua lege militară va cere 175.000 recruți și 16.000 sub-oficieri mai mult pentru contingentul de pace. Sporul întreg va fi de 87.900 oameni.

O nouă fundațiune. Răposatul preot în Ticvaniul-mare (diec. Lugojului) Sofronie Pascu și-a testat toată averea, care se ridică la suma de 20.000 cor., ca fundațiune pentru stipendii.

Grevă în Torontal. După-cum scrie »Drapelul«: De câteva zile muncitorii de câmp din comitatul Torontal s'au pus în grevă. Ei pretind îndeosebi urcarea plăților. Greva a luat în timpul din urmă dimensiuni amenințătoare. Muncitorilor de pe domeniul dela Toracul-mare al contelui Csekonic li-s'au împlinit cererile, dar' ei au venit acum cu noue pretensiuni. Fiind teamă, că se vor întempla turburări, a trimis vicecomitele o companie de soldați și 30 gendarmi la Toracul-mare. Câți-va oameni au fost arestați.

Zăpadă în Elveția. Se scrie din Zürich, că în Elveția e un frig neobicinuit. Pe munți a căzut multă zăpadă.

Băiat cu trei capete. Soția unui locuitor din Nichința (Croatia), numit Covacici, săptămîna trecută a născut un băiat cu trei capete, avînd fiecare căpșor câte un ochiu. În colo nou-născutul ar fi normal, dar' dela o mână și dela un picior lipsesc total degetele. La patru zile după naștere, când s'a expedit știrea, mititelul era sănătos și avea apetit foarte mare.

Zece minute în jurul pământului. Din New-York se anunță, că s'a terminat deja linia telegrafică în jurul pământului și presidentul Statelor-Unite Roosevelt a dat Duminecă prima telegramă pe linia aceasta. Peste 10 minute telegrama a sosit îndărăt în New-York, după-ce a încunjurat globul pământesc.

Otrăvire cu sânge dela cal bolnav. Unul dintre profesori dela Academia de medicină veterinară din Budapesta Dr. Iuliu Szakáll, a căzut victimă uneia dintre cele mai grozave otrăviri. Mercuri profesorul Szakáll fiind ocupat cu secționarea unui cal mort de dalae (anthrax), în cursul secționării o picătură de sânge l'a stropit în ochiu. Colegii nenorocitului l'au luat îndată în îngrijire, au în-

treprins tot posibilul pentru a împedeca lățirea otrăvirii sîngelui, în care scop chiar și ochiul inficiat i-l'au scos, dar' cu toate acestea puțină speranță e, ca Szakáll să scape de moarte, — știut fiind, că dalacul e una dintre cele mai teribile boale de vite, și că un mititel picur de sânge din o vită cuprinsă de această boală, dacă ajunge în sângele omului, cauzează moarte.

Academia comercială din Cluj cu anul școlar expirat a încheiat al 25-lea an al existenței sale. În acest restimp a avut 4658 de elevi și ea a fost prima școală comercială în țară, care a înființat internat. De present are 41 de profesori și la a doua școală superioară comercială, al cărui scop este să dea o cultură mai înaltă pe terenul economic și care să formeze pe ascultătorii ei vrednici de poziții mai însemnate atât în țară și în comerțul străin.

O moștenire neașteptată de șapte milioane. După-cum se scrie din Cluj, acolo a sosit o scrisoare dela consulatul austro-ungar din Petersburg, în care guvernul rusesc face amintire, că în Rusia a murit un om cu numele Girsik, care a lăsat 7 milioane avere după sine; deci au fost provocați cei de a aproape lui, farmacistul Girsik Géza și Girsik Gyula oficianți la tren, cari sunt verii repausatului, s'și valoreze drepturile. Girsik Gyula s'a făcut dară milionar. Știrea aceasta n'a fost crezută în Cluj, însă fu întărită de o scrisoare a doua a consulatului, în care moștenitorii au fost provocați să facă pașii trebuincioși pentru a primi cât de curînd moștenirea.

Vitele de rasa Pinzgau prosperează la noi în Transilvania atât de bine încât nu de mult doi negustori din Salzburg (Austria) au cumpărat în Sighișoara pentru a le exporta în Salzburg 7 vaci, 2 boi și 25 juncani. Ei au plătit pentru o vacă câte 390 cor., pentru părechea de boi 880 cor. și părechea de juncani 560 cor.

Abator de cai în Budapesta. Serviciul de arhitectură a pregătit planul provisor despre zidirea abatorului de cai, care se va face lângă abatorul de rîmători. El va consta din 10 zidiri: două hale de tăiat, o odaie pentru căldare și mașină de rîcorit, 2 odăi de spălat mațele, două șopruri pentru căruțe, o grămadă pentru gunoiu (plat formă), 2 odăi de curățit arangiate modern, o casă pentru supraveghiator, cu o odaie de locuit a portarului, oficiul abatorului de cai și serviciul veterinar, o odaie pentru locuința maistrilor de grajd și încărcătorilor la cale ferată.

Importul de ouă în Germania. Germania a importat din țeri străine în anul trecut (1902) 1,281.538 măji metr. ouă, în valoare de 115,210.000 mărci (1 marcă 60 cruceri). Din acestea vine pe Austro-Ungaria 43.84 procente, ear' pe Rusia 44.53 procente. Importul din Austro-Ungaria a crescut din anul 1895 dela 377.544 la 439.389 măji metrice în 1902.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică transilvană privilegiată ces. și reg. de case de fer și oțel o o o o o

alui

R. ÖSZY

(195) 3-26

Strada
Dumbrăvii Nr. 3

Sibiu
Nagyszeben

Strada
Bruckenthal Nr. 5

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

„AGRICOLA“

Însoțire economică de magazin și anticipații

(143) și-a început activitatea în piața din 11-26

HUNEDOARA.

Cancelaria însoțirii se află în piață: casele Doamnei vęd. POPOVICI.

Magazinul însoț. se află în piață: casele MÁTYÁSFFY.

Însoțirea „Agricola“ cumpără și vinde produse agricole, cu deosebire: grâu, cucuruz, ovės, țărițe, etc.

Vinde bucate pe credit (pe așteptare). Acoardă avansuri pe bucate, efecte și prețioase (giuvaerice).

Primește aurării și argintării în afaceri de lombard și la acoperire de conturi-courante.

Primește depuneri spre fructificare cu 6%.

Mijlocește împrumuturi de bani pe amortisație.

Mijlocește asigurări pe viață și contra focului.

Vinde unelte și mașini agricole chiar și pe plătiri în rate.

In sfirșit îngrijește ori-ce afaceri comerciale de intermediare.

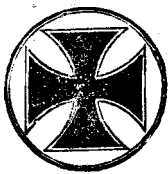
Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune rării, că acest aparat

e a se da împrejuvindecă boale vechi

(190) de 20

de ani. 10-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârçiuiri de inimă, asma, auzul greu, sgârçiuiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, înfluență, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios opriț fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprefiat și cercetat. Deja eftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

IOAN ANDRESCU,

Friseur și Perrükquer în Orăștie (Szászváros).

P. T.

Salonul de frisat, ras și tuns, întemeiat la anul 1868 în Orăștie prin Ioan Andrescu (Strada între tērguri, nr. 6 lângă Magistratul orășenesc), care s'a bucurat de atunci și până-acum de cel mai bun renume, — se recomandă onoratalui public, ca

SALON DE FRISAT, RAS ȘI TUNS HIGIENIC DE I-ul RANG!

reconstruit și arangeat cu totul din nou, în care se lucrează după recerintele igienice de acum, cu aparate de desinfectare parisiene și utensilii antiseptice de clasa primă parisiene, apoi după metoda modernă de acum cu privire la îngrijirea părului și a bărbii etc.

Serviciul solid și prompt, al onorațiilor mei mușterii și cunoscuți vor fi și pe viitor conduse de principiile reale pe care să întemeiază oficina mea.

Tot felul de înori ce ating specialitatea mea, le voi introduce neamânât și le voi aduce la cunoștința onorațiilor mei mușterii.

Notez mai departe că din punct de vedere igienic, voi folosi în oficina mea numai specialități de Paris de clasa primă și anume: toate răcuisitele, cum sunt mașinele de tuns, foarfecele, briciurile etc., se desinfectează îndată după întrebuințare în aparatul special de desinfectare parisian, întrebuințându-se: formalin, sublimat, carbol etc., apoi pastă antiseptică pentru briciu, așa că este cu desevirșire eschisă posibilitatea ca prin aculeași răcuisite să treacă de a unul la altul boala de piele (mai cu seamă la ras).

In oficina mea să folosește deja:

MANTAUA DE HÂRTIE DE MĂTASĂ,

apărător de tot nou și igienic pentru frisat, ras și tuns, apoi guler patent pentru tuns cu prințetor de păr tăiat, ce face imposibilă căderea părului mērunt pe lângă grumaz.

Cremă de ras parisiană prima, fără amestecare cu apă, „Allin Vorasus“ suplinitor săpunului de ras. Pulvere de săpun și săpun de cabinet parisian prima.

După ras, pentru îndepărtarea din obraz a jubrițelor, coșilor și roșeței pielii, folosesc 1/10% Sublimat, Crystall-Sirius și o specialitate de apă igienică cum și Bloc-Hyalin, Bloc-Higienic și Tablete-Regina etc.

Ceva mai nou:

Ștergare de obraz din hârtia de mătăsă „Krepe“

pentru sbicit, veritabile, în crem și alb, folosite numai la o radere.

Anunț apoi, că am **depozit permanent** de tot felul de

PERUCE DE STRADĂ ȘI DE TEATRU,

de tot soiul, pentru ori-ce etate, atât pentru dame, cât și pentru domni. Toupete, bretonuri pentru dame, plete, frisetete, etc., precum și depozit de le-gătoare de mustăți de felurite soiuri; colorii de păr și cosmetice etc.

Imi țin încă de datorință e exprima onorațiilor mei mușterii mulțumirile mele pentru sprijinul de până acum, și îi rog a mă onora și mai departe cu sprijinul lor prin cercetarea salonului meu de frisat.

Cu toată stima

IOAN ANDRESCU,

Friseur și Perrükquer în Orăștie.

ATESTAT MEDICAL

(Trad. din nemțește).

Să constată prin aceasta oficios, că Salonul de frisat și ras al dlui Ioan Andrescu din Strada tērgurilor, este azi perfect arangeat de nou, conform cerințelor moderne și igienice! Mobile potrivite scopului și ireproșabil curate, împodobesc ambele saloane, cel mare și cel mic, cari sunt provăzute cu lumină electrică, și toate așa arangeate, că pot fi fundamentul desinfectate!

Toate peptenele, perile de păr și celelalte instrumente, să desinfectează într'un Desinfector-Formalin de Paris; briciurile și mașinile de tuns să spală cu Pastă antiseptică și cu soluție de carbol de 5%, deplin rășititoare!

Toate mantalele pentru tuns și servietele, sunt de cele de hârtie de mătăsă chemicește curată, făcute anume numai pentru o întrebuințare.

Pentru ungere cu săpunule, să folosește o pulvere de săpun igienică, se pregătește în amestec cu apă feartă, fața se unge apoi cu Kaiserborax, sau, în casu i date, cu 1/10% soluție de sublimat cu Borsäure, Crystall-Sirius, și se pudrează prin o mașinărie igienică de sistemul cel mai nou.

La întrebuințarea ori-cărui soiuri de mijloace cosmetice, să pune în acest local mare grije pe aceea, ca ori-ce instrument, care ar putea răspândi vre-o boală de piele, să fie nimicit.

La toate cele amintite mai sus se mai adauge și aceea, că dl Ioan Andrescu e dextru a-și împlini toate funcțiunile sale de barbier și friseur și de tuns, așa de curat, că ori-ce răspândire a vre-unei boale de păr și de piele, de pe un individ pe altul, să arată exchisă!

Orăștie, 29 Aprilie 1903.

Dr. Victor Markovitch m. p.,

medic fizic orășenesc.

(196) 1-6